

Arbeidsliv

Kravene til det psykososiale arbeidsmiljøet blir tydeligere fra årsskiftet

Fra 1. januar 2026 blir kravene til det psykososiale arbeidsmiljøet klarere.

 ELIN KVÆRNØ, ADVOKAT OG LEDER AV AVDELING FOR JUS OG ARBEIDSLIV I NTF

Lovendringene tar sikte på å gi bedre veiledning og større bevissthet, og er ikke ment å innebære noen endring i gjeldende rett.

Et grunnleggende krav i norsk arbeidsliv er at arbeidsmiljøet skal være fullt forsvarlig ut fra både fysiske og psykososiale faktorer. Mens kravene til det fysiske arbeidsmiljøet er godt utdypet i regelverket, har det tradisjonelt vært mindre søkelys på psykososiale forhold.

For en tannleges arbeidshverdag er presiseringene meget relevante.

Dette inntas i arbeidsmiljøloven § 4-3. Krav til det psykososiale arbeidsmiljøet:

1. *Arbeidet skal organiseres, planlegges og gjennomføres slik at de psykososiale arbeidsmiljøfaktorene i virksomheten er fullt forsvarlige ut fra hensynet til arbeidstakernes helse, sikkerhet og velferd.*
2. *Psykososiale arbeidsmiljøfaktorer er i tillegg til forhold som nevnt i tredje til sjette ledd blant annet*
 - a. *uklare eller motstridende krav og forventninger i arbeidet*
 - b. *emosjonelle krav og belastninger i arbeid med mennesker*
 - c. *arbeidsmengde og tidspress som innebærer ubalanse mellom arbeidet som skal utføres, og den tiden som er til rådighet*
 - d. *støtte og hjelp i arbeidet*

Nåværende første til femte ledd blir tredje til sjuende ledd.

Formuleringen «Psykososiale arbeidsmiljøfaktorer er....blant annet» markerer at paragrafen ikke gir en uttømmende liste over psykososiale arbeidsmiljøfaktorer

Uklare eller motstridende krav og forventninger i arbeidet

Faktoren krav og forventninger i arbeidet som er uklare eller motstridende er satt sammen av to faktorer som i faglitteraturen ofte betegnes som rolleklarhet og rollekonflikt. Dette handler om at krav og forventninger i arbeidet er uforenlige eller oppleves som utydelige. Det kan dreie seg om krav og forventninger til for eksempel arbeidsoppgaver, kvalitet på arbeidet som skal utføres, ansvarsområder, arbeidsmetoder, arbeidsprosedyrer, rollefordeling, tidsforbruk, arbeidstempo eller arbeidstid. Krav og forventninger kan komme fra andre, som ledere, kollegaer eller samarbeidspartnere, eller fra arbeidstakeren selv, for eksempel som følge av verdier knyttet til moral eller profesjon.

Emosjonelle krav og belastninger i arbeid med mennesker

Emosjonelle krav og belastninger i arbeid med mennesker handler om krav og belastninger som kan oppstå i direkte eller indirekte kontakt med mennesker, som for eksempel pasienter, brukere, pårørende, klienter, barnehagebarn, elever, studenter, kunder eller andre. Kravene kan handle om at arbeidstakerne må sette seg inn i eller håndtere andres tanker, følelser eller atferd, at de må håndtere eller skjule sine egne tanker eller følel-

ser, eller må tilpasse kommunikasjon eller atferd til menneskene det arbeides med.

Arbeidsmengde og tidspress som innebærer ubalanse mellom arbeidet som skal utføres, og den tiden som er til rådighet

Arbeidsmengde og tidspress som innebærer ubalanse mellom arbeidet som skal utføres, og den tiden som er til rådighet betegnes i enkelte sammenhenger som kvantitative jobbkraav i faglitteraturen. Dette kan handle om at det av ulike årsaker må arbeides mange timer eller i høyt tempo og/eller uten pauser.

Støtte og hjelp i arbeidet

Støtte og hjelp i arbeidet handler om at arbeidstakerne har mulighet til å få relevant støtte og hjelp i arbeidet, fra for eksempel leder eller kollegaer, når det er behov for det. Eksempler på hva støtte og hjelp kan dreie seg om er emosjonell støtte og omsorg, teknisk hjelp, å få tilbakemeldinger på arbeidet eller faglige råd.

Veiledning

Arbeidstilsynet skal sammen med partene i arbeidslivet utarbeide utfyllende forskrifter som vil gjøre det enda tydeligere hva som er arbeidsgivers ansvar. Tilsynet vil også veilede om temaet.

SENTU
Din IT-Leverandør
VI GJØR HVERDAGEN LETTERE FOR DEG!

Vi tilbyr komplette løsninger til bedriften din

 Sikkerhet	 Backup	 IT-support	 IT-utstyr
 Nettsider	 MS 365 Microsoft Office	 Internett	 Telefoni

www.sentu.no
Tlf. +47 400 00 333